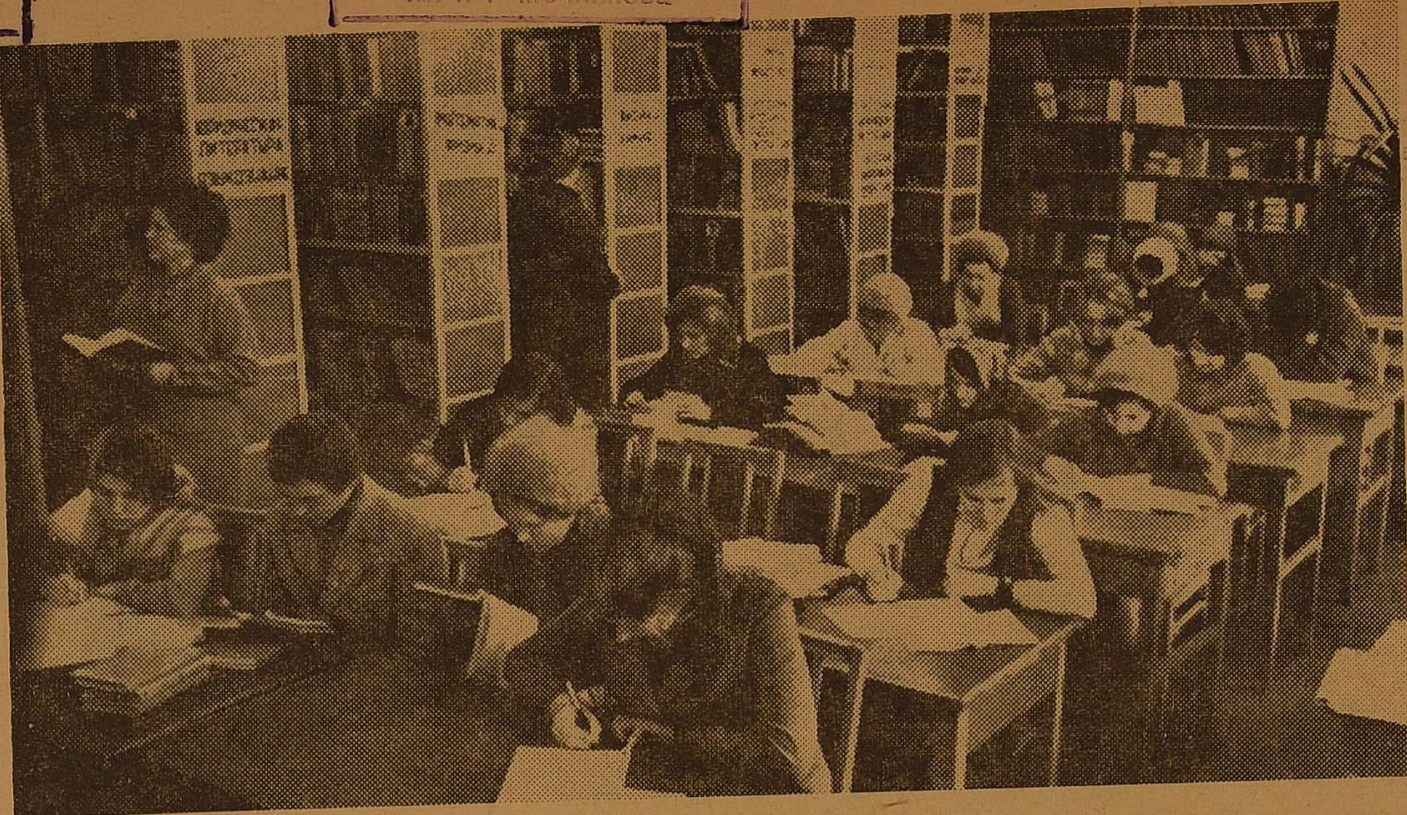

СКОРО СЕСІЯ

Кожний день наближає нас до студентських жнив — чергової сесії, звіту про роботу протягом семестру. І з кожним днем все більше студентів заповнюють читальні зали, бібліотеки, кабінети, лабораторії. Атестація допомогла кожному визначити, в якому напрямку йому слід ще попрацювати, щоб прийти до студентських жнив у повній готовості.

На фото: у читальному залі студентської бібліотеки.

Фото О. ЛЕВІТА.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Завдання науковій кадрі

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ імені І. І. МЕЧНИКОВА.

РІК ВИДАННЯ XXXIX

№ 36 (1133)

10 ГРУДНЯ 1973 р.

Ціна 2 коп.

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ВИКОНУЮТЬСЯ

Коллектив держуніверситету палким схваленням зустрів Постанову ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР, ВЦРПС і ЦК ВЛКСМ «Про розгортання Всесоюзного соціалістичного змагання працівників промисловості, будівництва й транспорту за дострокове виконання народногосподарського плану на 1973 рік».

Прагнучи успішно втілити в життя історичні рішення XXIV з'їзду КПРС, співробітники й студенти університету включились у Всесоюзне соціалістичне змагання і взяли підвищені зобов'язання на 1973 рік, вирішальний рік дев'ятої п'ятирічки.

Партком, ректорат, партбюро факультетів і установ постійно на протязі 1973 року спрямовували організаційну й політико-виховну роботу всіх підрозділів університету на виконання взятих зобов'язань.

За попередніми підсумками колектив університету в листопаді успішно виконав, а з багатьох показників перевиконав взяті на 1973 рік соціалістичні зобов'язання.

Учбова частина університету з метою покращання учбово-методичної роботи 12—13 квітня 1973 року провела учбово-методичну конференцію викладачів. На допомогу студентам, особливо заочного навчання, було видано шість учбових посібників і 54 назви різної учбово-методичної літератури.

Учбово-методичну роботу кафедри суспільних наук проводили на основі рішень партії та постанов ЦК КПРС.

Зусилля кафедр суспільних наук були спрямовані на глибоке вивчення студентами творів класиків марксизму-ленінізму і документів КПРС. Особлива увага приділяється глибокому вивченню рішень XXIV з'їзду КПРС, XXIV з'їзду КП України, пленумів ЦК КПРС і виступів Генерального секретаря ЦК КПРС тов. Л. І. Брежнева. Великого значення надавалось удосконаленню педагогічної майстерності, методичній читанні лекцій, проведенню семінарських занять і організації самостійної роботи студентів.

Успішність студентів стаціонарного навчання з спеціальних дисциплін стабілізується в межах 92—94 процентів, а з суспільних дисциплін — 96 процентів з тенденцією щорічного підвищення.

Підвищенню успішності студентів сприяли введення на денному навчанні атестації знань студентів. Вона проводилась два рази на семестр за відповідним графіком. Новим у навчанні є громадсько-політична практика, яка була введена з 10 квітня 1973 року для студентів I—IV курсів денного навчання.

Перші підсумки були підведені до початку літньої екзаменаційної сесії. Звіти факультетів свідчать про те, що більшість викладачів і студентів вважають ГПП одним з важливих заходів по підготовці студентів до проведення виховних і масово-політичних заходів у майбутній роботі.

Важливою прогресивною формою навчання є учбово-дослідна робота студентів (УДР).

З метою переведення всієї системи УДР на новий, вищий рівень, ректорат і партком розробили «Положення про учбово-дослідну роботу студентів».

Для покращання педагогічної підготовки студентів університет створює методичні кабінети на всіх факультетах, де вони відсутні, вводить курс психології на фізичному, механіко-математичному й хімічному факультетах, вважає обов'язковим організувати курс дитячої і педагогічної психології на історичному й філологічному факультетах, а також на факультеті романо-германської філології, ширше практикувати соціально-психологічні дослідження в умовах педагогічної практики.

Наближається новий рік, який стане роком ударної праці, подальшого серйозного вдосконалення учбового процесу, поліпшення роботи всіх ланок з метою якомога кращого виконання і втілення у життя величких накреслень п'ятирічки.

Прагнучи внести свій гідний вклад у всенародну скарбницю трудових справ третього вирішального року дев'ятої п'ятирічки, студенти групи спеціалізації з суспільних наук IV курсу історичного факультету виступили із закликом розгорнути соціалістичне змагання між курсами й факультетами університету й взяли підвищені соцзобов'язання.

Виклик істориків підхопили студенти II курсу юридичного факультету.

Газета вже розповідала про хід змагання між істориками та юристами.

Зараз змагання триває. Про хід його — розповідь комсорга III курсу юридичного факультету Людмили Малюкко.

ЗМАГАННЯ ТРИВАЄ

— Підсумки першого етапу змагання підбивалися напередодні літньої сесії? Як склали іспити юристи?

— Літню сесію студенти нашого, третього курсу склали взагалі непогано. Про це свідчать оцінки: 10 студентів відмінники, а 4 мають лише одне «добре». З

догового семестру, 40 чоловік стали бійцями студентських будівельних загонів «Чорноморець-73» (Тюменська область), «Одеса-73» (Одеська область) та «Одеса-73» (м. Сегед Угорської Народної Республіки), студентських загонів провідників. За хорошу роботу багаті будзагонівці були нагороджені похвальними грамотами, а студентам Ю. Кравчину, М. Кичатому, В. Бух та ін. наказом ректора була оголо-

лися лекції на правові теми, які читав Володимир Штумпф.

І, як органічне продовження трудового семестру — праця на сільгоспранах у с. Візирка, де ми допомагали трудівникам колгоспу імені Чапаєва збирати багатий урожай фруктів та овочів 1973 року. Добре працювали всі, та особливо хочеться відзначити роботу В. Кузьминова, А. Єгорова, В. Тарасова, Х. Арбієва.

— Прошло вже два місяці навчання. Якими справами живе зараз комсомольська організація III курсу?

— З перших днів навчання курсу активно включився у роботу студентських наукових гурт-

ків. Багато студентів працюють зараз над доповідями та рефератами, з якими незабаром виступлять на засіданнях. Л. Віноградова та П. Борисенко вже виступили з цікавими доповідями. Добре працює оперативний загін при УВС м. Одеси, який очолює наш студент А. Єгоров. Успішно пройшла у нас передплата на періодичні комсомольсько-молодіжні видання.

Зараз підбиваємо підсумки атестації. Відрадно, що студенти поставили до неї серйозно, з почуттям відповідальності. Хотілось би знати про успіхи п'ятикурсників-істориків, що нового у житті їх курсу?

Що ж, сподіваємось, що у одному з наступних номерів читачі довідаються про життя V курсу історичного факультету. Отже, слово за істориками.

Вів інтерв'ю Б. АРКАДЬЄВ.

ПО УНІВЕРСИТЕТУ

ВЧЕНА РАДА ОБГОВОРИЛА

На недавньому засіданні вченої ради університету вирішувалися важливі питання життя колективу й розвитку університету.

З питання «Про затвердження заходів по подальшому розвитку і вдосконаленню Одеського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету ім. І. І. Мечникова» виступив ректор.

Рада обговорила також питання про хід виконання п'ятирічного плану університету в галузі поліпшення учбового процесу та керівництва дипломними роботами на фізичному та механіко-математичному факультетах. Доповідали з цього питання декани факультетів та голова комісії професор А. А. Опаловський. У ході обговорення відзначено деякі успіхи факультетів у галузі вдосконалення учбового процесу й керівництва дипломними роботами, а також було вказано на значні недоліки.

Накреслено шляхи усунення недоліків у підготовці висококваліфікованих спеціалістів, успішного виконання п'ятирічного плану.

Завідуючий кафедрою педагогіки І. І. Кобиляцький і голова комісії В. П. Вашенко доповіли про учбово-виховну та методичну роботу кафедри педагогіки. І з цього питання виступаючи, відзначивши, що кафедра децю похжавила роботу в галузі педагогіки вищої школи, приділили головну увагу шляхам покращання роботи.

На раді заслухано інформацію заступника начальника учбово-дослідного сектора В. Я. Чебара про розвиток наукових досліджень по замовленнях промисловості й сільського господарства та про стан впровадження завершених робіт.

У КОМІТЕТІ КОМСОМОЛУ

Нещодавно відбулося засідання комітету комсомолу ОДУ. На ньому ознайомлено з Постановою Секретаріату ЦК ВЛКСМ і Колегії Міністерства вищої та середньої спеціальної освіти СРСР «Про типові Положення про учбово-виховну комісію вищого учбового закладу». Присутніх з цього питання проінформували секретар комітету комсомолу В. Шибуньєв.

З інформацією про хід складання норм ГПО виступив відповідальний за оборонно-спортивний сектор О. Богуцький. Було прийнято рішення: організувати до 15 грудня складання деяких видів нормативів. З цієї метою складено й затверджено графік здачі норм ГПО.

Про підсумки передплати доповідав комітету комсомолу С. Коротенко. Було зазначено, що найкраще передплата пройшла на іспіаці, юрфаці та геофаці.

Було заслухано повідомлення члена комітету комсомолу І. Ковалю про роботу шефського сектора.

Про що розповідь стіннівка

НЕЛЕГКО редколегії стінної преси факультету і новому редактору. Всякий початок важкий. Перш за все — розстановка членів редколегії за здібностями, визначення і пояснення обсягу й завдань індивідуальної роботи кожного і всіх разом. У новий колектив, новий механізм необ-

до роботи. І скоро народився новий «Советский юрист», який набув своєї форми й змісту. Замість двох ватманських аркушів, він став видаватися на восьми. Замість побіжних і низьких за якістю заміток з'явилися постійні рубрики, фотомонтажі, юридичний гумор. Редколегія підключила до роботи професорсь-

не зовсім виправдує себе. Хтось працює з повною віддачею, а хтось тільки має громадське доручення. Тому вирішено було скоротити кількісний склад наполовину. Замість дванадцяти — п'ять студентів, які працюють на повну силу. Зараз редколегія в такому складі: В. Бух — секретар, І. Глебов — фотокорес-

СПИРАЮЧИСЬ НА АКТИВ

хідно вдихнути певний темп і ритм роботи. Добра організація, як то кажуть, запорука успіху, який залежить від того, якою виходить газета. Тому перед нами стоїть завдання зробити стінгазету такою, від якої не відходили б читачі, якої б з інтересом чекали. Вона повинна відбивати специфіку факультету. А це тим більш важко, що немає ніяких керівних начал, немає «інструкції», заглянувши в яку можна було б будувати свою роботу. Ось тут-то й приходить час пошуку, творчої ініціативи.

Дуже добре, коли в редколегії ентузіасти, люди, які хочуть зробити приємне своєму факультету. Зі всього цього довелося починати й нам, юристам. До минулого року стінною пресою юридичного факультету не захоплювалися. Мало того, її частенько ляляли на багатьох зборах. Серед стінних газет факультетів університету вона займала місце нижче середини. Хотілось, нарешті, з цим покінчити, догнати пресловутий «Історик».

Редколегія з 12 осіб взялася

до роботи. І скоро народився новий «Советский юрист», який набув своєї форми й змісту. Замість двох ватманських аркушів, він став видаватися на восьми. Замість побіжних і низьких за якістю заміток з'явилися постійні рубрики, фотомонтажі, юридичний гумор. Редколегія підключила до роботи професорсь-

ко-викладацький склад. Закипіла робота, газета стала рупором юридичного факультету. В ній друкуються і декан факультету доцент Ю. С. Червоний, і секретар парторганізації доцент І. В. Михайлов, і секретар комсомольської організації П. Музиченко. Редколегія стала спиратися на великий студентський і викладацький актив. Останній найбільш яскраво представляють доцент П. Ставицький, старший викладач В. Ніконов, доцент Л. Стрельцов, професор М. Нудель, доцент В. Юрасов, старший викладач А. Васильєв — всіх не перерахуєш. Немає у нас такої викладача, який би не співробітничав у стінній газеті факультету. І як нагорода за велику роботу — друге місце на конкурсі стінних газет факультетів університету, присвяченого 50-річчю утворення СРСР.

Однак редколегія не хоче зупинитися на досягнутому. З початком навчального року з'явилися і нові проблеми в роботі редколегії. Ми вирішили, що велика кількість членів редколегії

позидент, С. Корченко, В. Лавренюк — художники й редактор. В. Бух та І. Глебов прекрасно зарекомендували себе в минулому році, С. Корченко та В. Лавренюк тільки влились в наш колектив.

Якщо говорити про стінну пресу в університетських масштабах, то, на жаль, доводиться відмічати, що вона залишається справою кожного факультету. А преса ж, за висловом В. І. Лєніна, повинна бути важливою зброєю комуністичного будівництва. Непогано було б регулярно проводити семінари редакторів стінних газет факультетів з тим, щоб виробити науковий підхід і відповідні вимоги до стінної преси, частіше проводити загальноуніверситетські огляди — конкурси стінгазет. Що стосується нас, юристів, то ми готові взятися за цю важливу справу, поділитися своїм досвідом і запозичити його в інших.

С. ПІЛЯЄВ,
редактор стінної газети юридичного факультету «Советский юрист».

ДНІ НАУКИ

Кафедрою педагогіки проведено чергові виїзди в районні області для читання лекцій. Так, проведено День педагогічної науки в Іванівському районі, на якому члени кафедри В. Т. Ружейніков, Г. П. Гребінна, Л. М. Васильєва, член кафедри психології Т. М. Козіна та інші ви-

ступили перед вчителями шкіл та на зборах батьків, що працюють на колгоспних фермах та цукровому заводі, з питань основ законодавства про народну освіту і завдання вчителів і батьків в дальшому поліпшенні всебічного комуністичного виховання учнів.

Доцент кафедри педагогіки В. Г. Грановська прочитала чергову лекцію в районному лекторії с. Ширяєве, а завідувач кафедри доцент І. І. Кобляцький виступив з двома лекціями в Котовську на обласному семінарі завідувачів районів й перед керівниками райпедкабінетів Одеської області.

Всього за ці виїзди прочитано 19 лекцій.

П О В У С А Х Т Е К Л О...

...По дзвоніку в головному корпусі хоч годинник звиряй — він пролунав рівно о 10.10. Ще луна не встигла прокотитися по поверхах, як з'являються перші студенти. Перестрибуючи через сходи, хутко біжать коридором до дверей, на яких табличка: «Буфет». Мить — і виростає черга. Перемовляються, сміються, майже відчуваючи на зубах смачний бутерброд з шинкою, зрошуваний склянкою молока... Ех, студентські сніданки! Поїв — і спокійно можна витримати зотри «парі».

Черга швидко зменшується. Декілька секунд — і відходять від прилавку. Що ж, таку оперативну роботу буфету можна було б тільки вітати, коли б студенти не поверталися... з порожніми руками. Що таке? Де ж ті «молочні ріки з кисільними берегами», що малювала багата студентська уява?

Діалог з буфетницею напрочуд короткий:

Рейд «КП» та «ЗНК»

- Пляшку молока, будь ласка!
- Нема.
- Бутерброд з ковбасою.
- Нема.
- Кефір...

Буфетниця хитає головою і у розпачі показує рукою в бік вітрини; ось, мовляв, все, що є.

А вітрина так і просилася в об'єктив нашого фотоапарату — тарілка з шматками шинки вартістю 4 крб. 30 коп. за кілограм, кілька засохлих коплет, тушка курки (ох, і худюша ж була при житті!). Як бачимо, вітрина зовсім не претендує на звання «скатертини-самобранки».

З молочних продуктів — чотири склянки сметани. Та чому ж їх ніхто не бере?

— Сметана позавчорашня... Булочки? Вчорашні... Сьогодні ще нічого не привезли... Та й взагалі, постачання буфету вкрай

незадовільне. Ось, наприклад, позавчора лише о першій годині привезли продукти. А дві перерви вже ж пройшли. І змушені студенти повертатися з буфету голодними, — пояснює буфетниця. — Та й сьогодні — коли привезуть, не знаю...

І доводиться студентам, постоївши в черзі, брати каву й сухі булочки. Що поробиш, коли в буфеті — пусто, а час вже снідати.

Що ж, а, може, в інших факультетських буфетах справи значно кращі? Подивимось.

...Другий поверх корпусу хімічного факультету. Біля великої фізичної, в кутку, відокремлений перетинками, притулився буфет. Вздовж стіни вишикувалися в ряд столики. Як прийомні посидіти за столом, випити склянку молока! Це — свідчення турботи про побут студентів.

Та тільки чомусь за столиками — пусто. Лише двоє дівчат щось зосереджено пишуть. Біля прилавку — черга: чоловік з п'ятеро.

Що, й тут немає що поїсти? Та ні, бачимо й пляшки з кефіром та молоком, ковбаси, сосиски, свіжі булочки й лірижки...

Тільки завезли продукти, — пояснює буфетниця, — а перерва-то — кінчається... Тому майже нікого зараз із студентів немає. Сьогодні ще справи добрі — до другої перерви я встигну приготувати бутерброди, зігріти молоко... А ось позавчора, продукти завезли аж після першої години дня... Довелося повернути все назад, адже холодильника немає, і де зберігати продукти — не знаю.

Побували ми й у буфетах юридичного та історичного факультетів. Що ж, на час перерви тут і жа була — встигли привезти молочні продукти, а ось ковбасу й булочки буфетниці са-

мі принесли з їдальні — не будуть же студенти голодними ходити, чекаючи, поки привезе машина. Проте й тут були скарги працівників буфету й студентів: нерегулярно привозять продукти, мало молока, кефіру...

Ми вже збиралися йти, коли на істафці нашу увагу привернула табличка з написом: «Книга скарг та пропозицій знаходиться в буфеті!»...

Поцікавилася нею. Буфетниця А. Єдіна пояснює, що книги... немає. Забуває одержати.

Отакі-то справи! Як-то мовиться, не вір очам своїм!

Давайте-но поміркуємо, що можна зробити для поліпшення роботи буфетів?

По-перше, керівникам їдальні № 98 і завідувачому гаражем університету час вже вирішити питання з нормальним, регулярним постачанням буфетів.

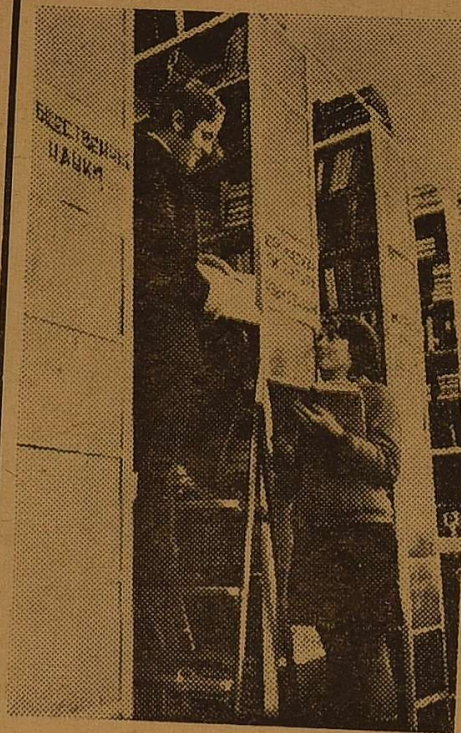
По-друге, давно вже потрібно встановити холодильник в буфеті хіміфаку.

Потрібно вирішити безліч всіх тих проблем, що виникають під час харчування студентів в буфетах, на які вже неодноразово звертала увагу редакція. До речі, відповіді на статті, надруковані у «ЗНК» — «Де поїсти, що поїсти» — редакція не одержала.

І коли все буде зроблено, то не будуть студенти, як це є тепер, виходячи з буфету, згадувати стару народну приказку: «По вусах тепло, а в роті сухо було».

Рейдова бригада:
А. МАЗУРОВ, Г. ВОЛОСАТИЙ, О. СЕВЕРИНЕНКО — члени штабу «КП», Б. ПЕРЕЖНЯК — кор. «ЗНК».

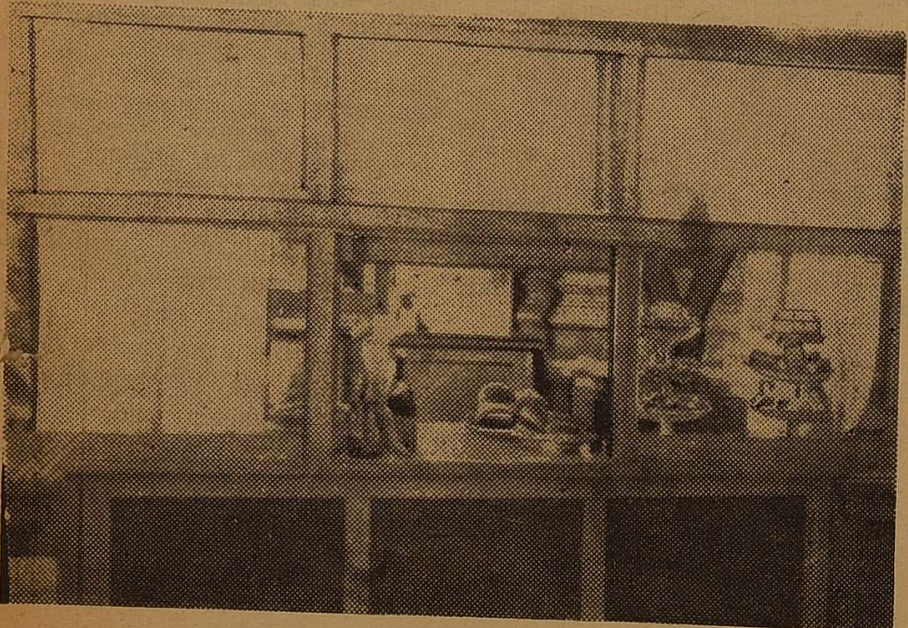
Такий вигляд має вітрина буфету хімічного факультету о 10-й годині — продуктів ще не привезли. А на юрфаці справи кращі — заходьте, смачного вам, студенти!

Яку літературу вибрати з теми? Це питання вирішують колеги — студент-заочник юридичного факультету Олег Темцуник і студентка того ж факультету Наталія Чередниченко.

Частий гість бібліотеки студент III курсу фізичного факультету Євген Ніколаєв.

СКОРО СЕСІЯ

ЗАПАМ'ЯТАЄМО НАЗАВЖДИ

Підходить до завершення наше стажування в Одеському університеті. Чотири тижні, проведені тут, були для нас надзвичайно цікавими і плідними, по-перше, ми удосконалювали свої знання в російській мові, і, по-друге, що не менш важливе, знайомилися з містом, з країною.

Інтенсивними, важливими для нас були заняття з граматики, російської інтонації, розмовна практика. Крім цих занять, ми прослухали курс лекцій на тему: «Літературна Одеса».

Дуже добре був організований наш позаучбовий час, так зваря, культурна програма. Ми переглянули цікаві фільми, побували на спектаклях у Драматичному театрі та чудовому Театрі опери та балету, де ми подивились «Лебедине озеро». Сподобались нам і екскурсії у музеї міста.

Приємне враження залиши-

лось від поїздки в Ялту на теплоході. В Угорщині немає ні моря, ні теплоходів, тому прогулянка на лайнері «Росія», на якому ми провели майже три дні, та знайомство з Ялтою були для нас неповторними. Ми запам'ятаємо все це надовго, краще сказати, назавжди.

За час перебування в Одесі ми познайомилися і подружжись з багатьма радянськими студентами. Через декілька днів ми їдемо на батьківщину. На нашому прощальному вечорі дружби ми ще раз висловили свою вдячність Одеському університету, деканату й кафедрі російської мови для іноземних студентів за хороший прийом.

Від імені угорських студентів-стажистів ЯНОШ ХОРВАТ.

В Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова навчаються студенти з 21 країни світу. Всі студенти-іноземці, які навчаються в Радянському Союзі, об'єднуються в земляцтва. Є вони і в нашому університеті. Тут функціонують земляцтва Алжир, В'єтнаму, Куби, Монголії, Німецької Демократичної Республіки, Польської Народної Республіки, Чехословацької Соціалістичної Республіки. Разом з африканськими студентами представники цих земляцтв працюють в інтернаді університету.

Інтернада ОДУ — громадська організація радянських та іноземних студентів, що навчаються

ПРАЦЮЄ ІНТЕРРАДА

в університеті. Вона працює під девізом «Мир, дружба, солідарність». Ось її головні завдання і цілі: дальше поліпшення дружби й взаємодопомоги між радянською і закордонною молоддю; надання допомоги студентам-іноземцям в оволодінні знаннями; сприяння активній участі студентів у науковій, громадській, культурно-масовій і спортивній роботі університету; залучення до громадсько-корисної праці.

Вся діяльність Інтерради проходить у тісному контакті з рек-

торатом, деканатом по справах іноземних студентів, профкомом, комітетом комсомолу і кафедрою російської мови для іноземних студентів. Інтеррада обирається на зборах представників радянських та іноземних студентів строком на один рік за рекомендацією громадських організацій.

Останній раз такі збори відбулися в жовтні цього року. У звітній доповіді голова інтерради відзначив, що вона зайняла певне місце в громадському житті університету. Було проведено ряд цікавих заходів, як, наприклад, «Вечір знайомств», вечір «Біля карти світу», мітинг, присвячений дню пам'яті Сальвадора Аленде.

У цьому навчальному році в складі інтерради працюють 17 студентів з 9 країн світу. Головними завданнями є організація на майбутній трудовий семестр будівельного загону іноземних студентів, проведення ГПП серед студентів-іноземців, випуск стінгазет, спортивні змагання, вечори тощо.

Є деякі труднощі в роботі інтерради. Вони полягають в тому, що до цього часу не вдалося налагодити тісних контактів між інтеррадою і деякими земляцтвами. Цю проблему ми й прагнемо вирішити в цьому учбовому році.

Фріц АУЕРТ,
голова інтерради ОДУ.

ПЕРЕДПЛАТА НА СВОЮ ГАЗЕТУ

Закінчується передплата на «ЗНК». Найкраще організували передплатну кампанію на факультеті романо-германської філології. Колектив факультету РГФ першим справився з цим завданням, перевиконавши план. Добре попрацювало комсомольське бюро біологічного факультету, хоч до плану тут не вистачає 4-х примірників. Непогано велася робота в цьому напрямку й на історичному та фізичному факультетах.

Гірші справи на юридичному й хімічному факультетах. Нещодавно до редакції «ЗНК» завітали представники цих факультетів із запитанням про порядок передплати. А до цього в газеті роз'яснювалося, як і хто має проводити кампанію.

«Ми самі вирішили передплатити «ЗНК», — сказали другокурсники юрфаку.

А як на інших курсах?

Подібна ж картина й на хімічному факультеті.

Поки що дуже повільно розкачується на філологічному, механіко-математичному й геолого-географічному факультетах. Особливої уваги вартий філфак. Не тільки першокурсники, а й старшокурсники заходять у редакцію і цікавляться свіжим номером «ЗНК» та тихенько запитують: «Як передплатити її?», бо на факультеті все ще не чути про передплату. Що ж, це вже робота новообраного бюро, але, мабуть, з традиціями «старого».

А на мехматі побили всі «рекорди». Іноді на полицях лежать по кілька номерів. То, мабуть, і передплата не потрібна — чи не так вирішили?

От як виглядає таблиця передплати «ЗНК» на 1 грудня план факт.

геолого-географічний факультет	80	—
юридичний	80	15
механіко-математичний	100	—
історичний	100	72
біологічний	90	86
хімічний	100	18
РГФ	70	80
фізичний	90	74
філологічний	100	—

Всі кафедри університету виявили бажання передплатити «ЗНК» і ця робота проведена вчасно. Першими у передплаті на «ЗНК» були співробітники кафедри наукового комунізму, історії КПРС, політекономії тощо.

Минуло півтора місяця з того часу, як редакція розіслала листи і відомості про передплату. Чи не пора вже закінчувати її? Особливо це питання стосується тих факультетів, проти яких у таблиці стоїть риска.

ЧЕРГОВЕ ЗАНЯТТЯ

На останньому занятті ШМЖ, яке відбулося у минулу середу, перед слухачами школи виступив редактор обласної газети «Комсомольська іскра». Присутні з інтересом слухали доповідь Ю. М. Мазура «Публіцистика в газетній роботі».

Чергове заняття ШМЖ — у середу, 12 грудня.

Студенти IV курсу механіко-математичного факультету Фріц Ауерт (на передньому плані) і Міхаел Льюзлер під час роботи в обчислювальному центрі ОДУ.

Фото О. ЛЕВІТА.

НА ОДЕСЬКІЙ СЦЕНІ

ГРОМАДСЬКІСТЬ УРОЧИСТО ВІДЗНАЧИЛА 110-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВИДАТНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПИСЬМЕННИЦІ ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ.

В пізню осінь пам'ятного 1940-го року, коли над буковинською землею вже майорів червоний стяг, трудящі краю урочисто вшанували 55-літній ювілей літературної діяльності своєї улюбленої письменниці — Ольги Кобилянської. Будучи прикованою важким недугом до ліжка, зі щирим словом звернулася вона до тих, хто зібрався в залі Чернівецького театру на її свято, по радіо: «Сьогодні моє свято, бо радіо: «Сьогодні моє свято. Найбільше в моєму житті... Багато перетерпіла за п'ятдесят п'ять літ на невтоврваному шляху письменника. Хвилюючись, кажу я щире слово це: мої думки тобі, народе вільний, і пісня серця, і музика душі тобі!».

Стара письменниця, якій йшов тоді сімдесят сьомий рік, однією з перших привітала велике свято 28 червня, свято визволення Буковини і воз'єднання її з Радянською Україною.

По-новому зажили герої Кобилянської в радянську добу, по-новому склалася доля її творчості, вона здобула нове життя, життя на сцені і на екрані.

Першим твором письменниці, який побачив сцену, була повість «Земля». В основу твору було покладено трагічний факт, який стався в селі Димки у 1894 році, коли в ніч з 20 на 21 листопада в родині Костянтина Жижіяна сталось за землею братоубивство. На прикладі однієї родини Івоніки Федорчука письменниця розкрила трагедію буковинського селянства, де за часів буржуазно-експлуаторського суспільства влада землі калічила люд, спотворювала людські душі, робила їх черствими, egoїстичними, штовхала на злочин... Коли радянські війська визволили Буковину від фашистських поневолювачів, поряд з відбудовою народного господарства налагоджується культурне життя. В Чернівці прибуває музично-драматичний театр, очолений нар. арт. СРСР В. С. Васильком (театр нині носить ім'я Ольги Кобилянської). Дбаючи про поповнення репертуару, режисер мав на увазі залучити до нього місцевий матеріал, тому цілком зрозуміло, чому його увагу прику-

вала до себе творчість О. Кобилянської.

В. С. Василько заходився над інсценізацією «Землі». Він зберіг основні сюжетні лінії твору, його конфлікти. Не порушуючи сюжетної картини повісті, В. Василько посилює соціальне звучання, поглиблює тему «украденого щастя», вносить відповідні зміни в композицію стосовно до вимог театрального видовища. Режисер зі всім творчим колективом проводить велику науково-творчу роботу по вивченню історико-етнографічного та фольклорного матеріалу. Першими глядачами вистави були трудящі села Димок, серед них і Маріюка Магас, що стала прототипом образу Рахіри. Вистава була високо оцінена народним глядачем.

Коли В. С. Василько прибув до нашого міста і очолив театр імені Жовтневої революції, він вирішив познайомити одеського глядача з твором буковинської орлиці. Ідуть тижні напруженої цікавої, творчо напруженої роботи колективу. Восьмого грудня 1948 року відбувається прем'єра, яка стала подією театрального життя, значення якої далеко переросло локальні межі. Давно театр не радував нас, тоді аспірантів філологічного факультету, таким барвистим, райдужно-музичним сценічним видовищем. Бачене глибоко карбувалось в душу. Вже минає чверть віку, а й сьогодні чуєш невимовну скорботу в голосі Івана Твердохліба (Івоніка), Наталі Ващенко (Марія), які все життя стратили на придбання ще одного кусеня землі, тієї землі, заради якої їх син Сава вбиває рідного брата Михайла. Успадкується все тільки ним. І сьогодні перед зором живим постає вир свічок на похоронах загиблого сина, коли Івоніка, збагнувши всю глибину свого підневілья, свою свічку шпурляє на землю і кидає слова: «Не для тебе, синуку, була земля, не для тебе була вона, а ти для неї! Ти ходив по ній, плекав її, а як виріє і став годний — земля створила пашу й забрала тебе!» Неповторного трагічного пафосу досягав виконавець у фіналі цієї третьої дії. Знаючи вбивцю старшого сина, Івоніка захищає його, боячись втратити спадкоємця своєї землі...

І актор Леся Луценко, і актор Георгій Бабенко, кожен по-своє-

му розкривали тему землі через своїх героїв Михайла і Сави. Їх ріднить тяга до землі (кожен з них глибоко усвідомив, що без землі чоловік нічого не вартий) і водночас вони такі різні за характером, манерою поведінки. Перед глядачем проходила ціла галерея жінок з народу з їх важкими думками-болями — панської наймички Анни (Юлія Розумовська), Парасі (Таїсія Фесенко), Докії (Лідія Мацієвська), Вдовиці (Ганна Мешерська), Рахіри... На відміну від інших жінок героїня Фені Шнейдер Рахіра—вольова, наполеглива, подекуди демонічна і водночас вона нещасна, і у неї українське щастя. Памятним залишились образи Онуфрія, панського поборювача (А. Крамаренко), Тодорика (В. Балакін)... Достойністю, мальовничою поетичністю відзначались танці та весільні обряди у постановці Юлії Розумовської. Великим набутком театру стали народні сцени. Кожен з їх учасників був співпереживачем подій і реагував у відповідності до свого характеру, уподобань, симпатій. Це було торжество такої оригінального, справді народного режисерського почерку В. Василька.

Багато часу вистава «Земля» була в активі театру, приносячи мистецьку радість масовому глядачеві...

Через ряд років В. Василько знову як драматург повертається до творчості Ольги Кобилянської. На цей раз він обирає відому повість письменниці «У неділю рано зілля копала». В час, коли автори декадентських уподобань ставили під сумнів вірність, дружбу, любов, людську честь, патріотизм, Ольга Кобилянська лише свою нову повість. У якій, проникаючи у найбільші глибини духовного світу людини, опоетизовує високі людські почуття — кохання, материнської любові, гнівно засуджує egoїзм, пошлість, підступність, в якій би царині вони не проявлялись. Вперше інсценізація Василька «У неділю рано зілля копала» побачила світло рампи в Москві, в театрі «Ромен» під назвою «Дівушка щастяє іскала». Нам довелось бачити цей хвилюючий спектакль з участю актриси, відомої по кінофільму «Останній табір», Лялі Чорної (Мавра).

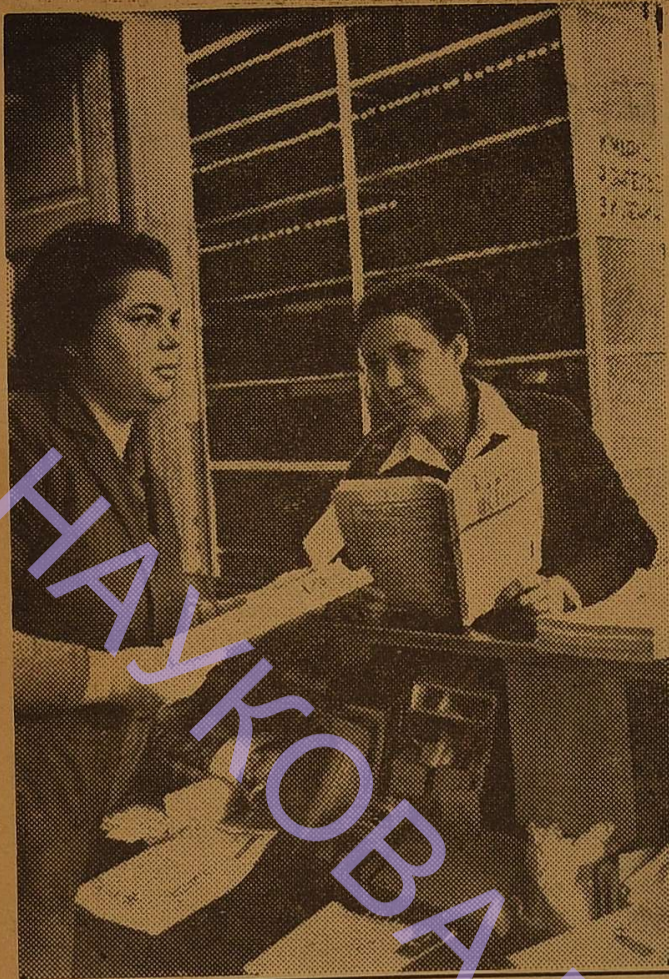
П'ятнадцятого грудня 1955 року відбувається прем'єра вистави «У неділю рано зілля копала» в Одесі. Вистава знову посіла чільне місце в дійовому репертуарі театру міста. Насиченість спектаклю музикою, піснями, танцями, не перетворилась у самоціль постановника, а все було підпорядковано глибокому відтворенню, розкриттю людських почуттів, характеру персонажів. І хай у спектаклі було багато страждань і душевних катастроф, є зрада, є отруєння, смерть, втрати і знаходження, пізнавання та Василькові щастливо вдалося не впасти в мелодраматику, а створити дійсно глибоку соціально-психологічну музичну виставу. На всю широчінь тут розкрився могутній талант Леоніда Задніпровського. Його Андронаті знаходиться в ряду краших надбань нашої сцени. По-своєму проник у світ цього персонажа з такою глибокою долею бідака — Микола Орловський, який для свого 75-літнього ювілею обрав саме цей спектакль. Глибоким драматизмом був сповнений образ Маври у виконанні Наталі Ващенко. Нові грані сценічного обдарування в спектаклі виявили Валентина Туз і Володимир Круль, виконавці ролей Тетяни і Гриця. В спектаклі були заняті М. Боярська, К. Загорянська, Й. Маяк, Т. Алексєєва, Є. Дудов, Л. Савицький, Ф. Шнейдер, Л. Муравська й інші.

Так Ольга Кобилянська в нашу радянську добу, завдяки творчій праці Василя Василька, зажила на сцені, ввійшла в історію театру. Добру справу В. Василька як інсценізатора творив буковинської письменниці продовжили Василь Борейко («За готар»), Вадим Діброва («Ошукані»), О. Ананьєв («Вовчиха»). Ми можемо пошкодувати, що в драматичних театрах міста не склалась традиція збереження кращих вистав на сцені, як це має місце у МХАТ'і, Московському Малому театрі, театрі на Таганці. Користуючись нагоди, хотілось би звернути увагу митців театру ім. Жовтневої революції на творчість Ольги Кобилянської, зокрема до інсценізацій «Землі», «Вовчихи».

Наша Одеса внесла вагомий вклад у справу знайомства масового глядача і читача з творчістю Ольги Кобилянської. З легкої руки народного артиста СРСР В. С. Василька нині вона владно крокує по театрах нашої багатонаціональної радянської країни.

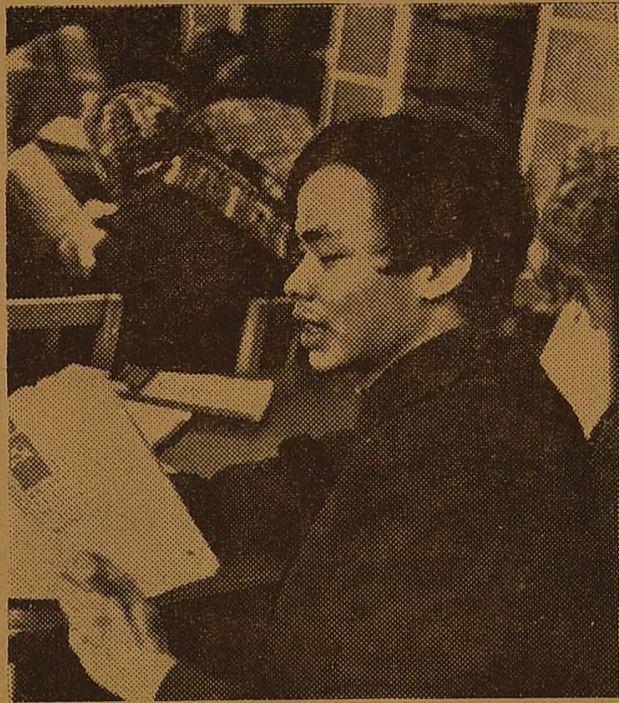
Петро МАРКУШЕВСЬКИЙ.

СКОРО СЕСІЯ

Бібліотекар Антоніна Олександрівна Виногорова допомагає в підборі літератури студентці V курсу істфаку Тамарі Володченко. Завжди працює в читальній залі студент V курсу мехмату Ліу Конг Бой (ДРВ). Фото О. ЛЕВІТА.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ВИДАННЯ

Центральна наукова бібліотека Харківського державного університету ім. О. М. Горького підготувала вказівник «Критика антикомунізму» (Харків, 1972). Упорядник: Р. А. Ставнська.

У вказівнику подана основна література з найбільш актуальних проблем критики антикомуністичних та буржуазних теорій, надрукована у 1965—1970 роках російською та українською мовами. У ньому подано монографії, збірники, журнальні статті, автореферати дисертацій, а також вибірково тези доповідей та газетних статей.

Вказівник складається із семи розділів. Крім загального розділу з критики антикомунізму, виділено матеріали по критиці антикомуністичних та буржуазних концепцій у філософії, політичній економії, соціології. Тут подана також література з критики антикомуністичних теорій суспільного розвитку, «советології» та антирадянщини.

Анотації наводяться тільки у тих випадках, коли необхідно

уточнити зміст чи характер друкованої роботи.

***

Рекомендований вказівник літератури «Первые марксисты России». 1883—1898 pp.» (М., «Книга», 1973) є черговим випуском серії «Страницы биографии», яку готує Державна публічна історична бібліотека РРФСР.

Вказівник призначено для тих, хто займається самоосвітою (в першу чергу для молоді), вивчаючи історію КПРС, а також для всіх, хто цікавиться розвитком революційного руху та суспільної думки в СРСР. У ньому подані твори В. І. Леніна, документи КПРС, біографічна, мемуарна, науково-популярна, художня література, альбоми творчих посібників, основні твори перших пропагандистів марксизму в Росії. У вказівнику подано переважно книги за останні десять-п'ятнадцять років.

Матеріали про окремих революціонерів згруповані по гуртах та організаціях у хронології.

О. НОТКІНА.

З РІЗНИХ ВИДІВ

ФУТБОЛ. На університетському стадіоні була проведена товариська зустріч між збірною командою студентів факультету РГФ та командою моряків екіпажу англійського судна «Стефано», що прибуло в Одеський порт. На цю зустріч приїхали моряки й представники міського інтерклубу. Поєдинок закінчився перемогою наших студентів з рахунком 5:2.

Закінчилась першість університету з футболу, в якій взяли участь команди всіх факультетів. Місця розподілились таким чином:

- I — юридичний,
- II — фізичний,
- III — механіко-математичний.

Кращими гравцями розіграшу були Олександр Яценко та Юрій Яковлев (обидва — юрфак), Сергій Хилук (фізфак) і Дмитро Подоба (мехмат).

ПЛАВАННЯ. На першості університету, в якій взяли участь всі факультети, перемогу здобула команда фізиків на чолі з капітаном В. Мозером. Наступні місця зайняли мехмат, геолого-географічний, факультет РГФ.

БАГАТОБОРСТВО ГПО. Воно включало змагання з легкої атлетики: біг — 100, 500 та 1000 метрів, стрибок у довжину, штовхання ядра. У складі команд виступило по 12 спортсменів, а взагалі у змаганнях взяло участь понад 100 чоловік. Кращими були команди геофаку та мехмату. В особовому заліку перше місце завоював серед хлопців студент геофаку Юрій Меркулов, серед дівчат першою була студентка II курсу мехмату Ольга Мизенко.

ПРО ЗМАГАННЯ ТРЕБА СПОВІЩАТИ

Хороші традиції встановились у відносинах між вузами — кожного року проводяться змагання з різних видів спорту між командами університетів-побратимів, університетами різних братніх республік. Нещодавно проводилась зустріч з баскетболу між командами Одеського та Єреванського університетів. Зустріч була дуже цікавою, програма перебування насиченою (до речі, ми про це повідомляли), от тільки глядачів на зустрічі майже не було. Прикро, але факт: за команду Єреванського університету вболівало більше глядачів, ніж за нашу.

Може, в університеті немає любителів баскетболу? Нічого подібного, їх досить, а от про зу-

стріч між командами двох університетів ніхто не знав, бо ніде не було жодної об'яви. Хіба кафедра фізвиховання не могла потурбуватися про те, щоб якомога більша кількість студентів знала про змагання?

Днями проходила зустріч (знову з баскетболу) між командами філологічного факультету Вільнюського та нашого університету. І знову не було об'яв. На зустріч прийшли тільки філологи, які приймали своїх вільнюських колег.

Кафедра фізвиховання, коли вона організовує змагання, слід, очевидно, думати і про тих, хто із задоволенням готовий подивитися цікаві зустрічі.

К. СЕРГЕЄВ.

РЕПЛІКА

МОЖНА РОЗУМНІШЕ

Нещодавно в першому (як і в інших) гуртожитку ОДУ введено нову систему перепустки в гуртожиток. Зараз, щоб зайти в гуртожиток, студентові необхідно записати прізвище, документ, який залишається, його номер, адресу, де проживає, до кого іде, час приходу. При виході також відмічається час.

Можливо, ця система повинна діяти тільки для тих, хто не навчається в університеті, а нашому студентові досить залишити студентський квиток. Це дасть можливість зекономити час. А то скільки користі від нововведеної системи, якщо вахтери часто нехтують нею (надокучає сидіти з авторучкою), а студенти вхитряються заходити, не записавшись.

Контроль для тих, хто заходить в гуртожиток, потрібний, це безумовно. Але він повинен бути розумно організований.

О. БУКАЛОВ,
студент III курсу фізфаку.

З відряджень дальніх...

ДОБРА І НЕДОБРА АНГЛІЯ

(ЗАКІНЧЕННЯ. Поч. у №№ 34, 35 ц. р.).

Зважаємо на запрошення і заходимо до бару. Беремо по кухлю «сміливості» й сміливо сідаємо за стілик в кутку. Оглядаємось. Час ланча, тобто другого сніданку. У барі звична для цього часу атмосфера. Жваво, але людей ще небагато. Постійні відвідувачі, їх завжди можна впізнати по спокійній та впевненій манері замовляти напої, по тому, як вони здоровкаються з барменом, беруть кухлі і перекидаються жартами, займають столики й місця за високою стойкою. Є і випадкові клієнти, які заглянули, як ми, сюди вперше. Цікаво, який вигляд мав бар в той далекий, але пам'ятний 1905 рік, коли якесь «Товариство охорони перукарів» найняло клубну кімнату в барі «Краун і Вулпек»?

На жаль, мало дійшло до нас відомостей про ці важливі не тільки для нашої історії, але й історії всього міжнародного робітничого руху події. Із спогадів учасників ми знаємо, що ці незвичайні збори перукарів, які розмовляли іноземною мовою, не жарти сполохали володаря бару, який не тільки повідомив про свої підозри в поліцію, але й дав змогу поліцейським пройтися в будинок під виглядом офіціантів, а одному навіть схватитися в шафі у кімнаті, в якій проходило засідання.

В. І. Ленін любив вивчати робітничий Лондон. Він не тільки вивчав його, він спілкувався з ним, виступаючи на мітингах робітників та маївках. З інтересом і хвилюванням ходив лондонськими районами Уайтчепель, При-

мроуз Хілл та ін. А вже в цих місцях виступав Володимир Ілліч та мітингах, адже тут він годинами ходив з Надією Костянтинівною, спостерігаючи контрасти багатства й убогості.

Далекий, туманний, чужий і незнайомий Лондон. Чи так уже він не знайомий нам, радянським людям? Той Лондон, де проходили наші перші партійні з'їзди, де робітничий клас з труднощами збирає і зберігає все, що зв'язано з життям і діяльністю таких корифеїв робітничого руху, як К. Маркс і В. І. Ленін. Досить завітати в Музей Маркс Меморіал Хаус, щоб переконатися, яка велика сила пролетарської єдності.

Робітничий трудовий Лондон. Ця величезна майстерня на Темзі дбайливо зберігає нечисленні сторінки пролетарської історії, які нагадують нам про той далекий час.

Багато що змінилось в Лондоні з того часу. Зникли двоповерхові омнібуси, їм на зміну прийшли двоповерхові автобуси, які все ж зовнішню дуже схожі на своїх попередників. Це нововведення привело до нового нововведення. Практичні англійці негайно скоротили повне чарівності іноземне слово «омнібус», залишивши лише більш зручне у зверненні відмінкове закінчення «бус», як назву цього нового транспортного засобу, резонно думаючи, що, оскільки всі вже давно звикли до того, що «омнібус» і «автобус» на відміну від приватного, індивідуального екіпажу є спільним чи загальнодоступним екіпажем (від латинського «omnibus» — для всіх), немає необхідності далі застосо-

увати в своїй мові таке довге слово.

Знову появились бороди й вуси у лондонців, максі-спідниці й плаття, капелюхи з широкими крисами у лондонці. На зміну старомодним екіпажам прийшли елегантні (чи, можливо, вони там тільки здаються зараз елегантними) автомобілі. Набагато осучаснились, але не стали такими ж зручними й затишними лондонські таксі. Появились нові слова — «хіппі», «вседозволяюче собі суспільство», «істеблішмент» і т. д.

Але ленінські слова про «дві нації», що живуть і у Лондоні, про нації бідні й нації багаті правильні й понині.

Із святково прибраних вулиць околиць Лондона, де спокійно й гордовито стоять багаті особняки, з висока поглядаючи величезними бездоганно чистими дзеркальними незановішеними вікнами — очима своїх віталень на поодиноких прохожих, звертаєш на сумні й одноманітні перенаселені вулиці Іст-Енда, єврейське «гетто» Ліверпульстріт, райони, де живуть робітники-емігранти, і тебе охоплює дивне почуття — ти вже колись і десь все це бачив. Але де і коли?

Починаєш уважно вдивлятися у кожен будинок, кожному нехитру вітрину тісних бідних крамничок, яким не надають святкового, нарядного вигляду навіть яскраві різнокольорові паперові смужечки з цінами, наклеєними на скло, в кожне обличчя і раптом здригаєшся.

Он з-за рогу вийшов скнара Скрудж Діккенса і йде до тебе. Ті ж хитрі й зажерливі очі, те ж хитре обличчя, те ж човгання.

І лише одяг інший. Ну що ж! Інші часи, інше вбрання.

За ним підскоком біжить жуоци жувальну резинку й дещо сором'ячесь свого темпераменту, недоречного серед розумних і стриманих англійців, Девід Копперфільд чи Олівер Твіст.

Але чому у нього темна шкіра й виразні чорні, як вуглики, очі, які здаються ще чорнішими на фоні неприродливо білих зіниць.

А втім, яке значення має колір шкіри, якщо під нею бється серце хлопчика англійських трущоб? І яке значення має те, що на зміну тьмяним ліхтарям прийшли яскраві неонові світильники?

Лише повернувшись на залиті яскравим світлом вулиці святково прибраного Вест-Енда, району багатих ресторанів, кафе, дансингів, розважальних павільйонів, театрив, кіно та стриптизів, раптом починаєш розуміти, що яскраве світло має ще одну властивість, добре знайому пристарілим кокеткам, які уникають його.

Він підкреслює контрасти й грим.

Але і в цій веселій і безтурботній товпі, у вогні реклам, на фоні дуже маленьких, але дуже затишних ресторанчиків, де можна покуштувати страви всіх країн світу, у розважальних павільйонах, де, підморгуючи різнокольоровими лампочками, стоять ігрові автомати, влучно прозвані англійцями за їх пожадливість «однорукими бандитами», не розлучаєшся з героями Діккенса, Теккерея, Шоу, Голсуорсі.

Ось із розкішного спортивного автомобіля, який зупинився біля багатого ресторану, вийшла маленька тоненька, бліда з рудим волоссям красива молода жінка з похилого віку джентльменом.

Можливо, це — Ребекка? Так, схоже! Ребекка Шарп з «Ярмарки Тщеславия» Теккерея. Це вона кинула погляд своїх зе-

лених очей через Чизвікську церкву від лави пансіонерок до кафедри проповідника й потрапила в преподобного містера Кріспа.

А, можливо, це — Крістін Кілер, героїня, що нашумів, скандалу, в якому був глибоко замішаний міністр оборони уряду Макміллана містер Профьюме?

Ось дуже шановний джентльмен у відмінно пошитому костюмі входить у ресторан з стриптизом «Мулен Руж». З ним поштиво й догідливо здоровкається метрдотель.

Ну це, напевне, містер Сарторус герой п'єси Бернарда Шоу. Що ж він тут робить? Невже він продав свої «будинки вдвічі» і вклав гроші в більш модний і тому більш дохідний бізнес-стриптиз? А, можливо, просто заглянув сюди порозважитись, залишити тут частину своїх зароблених сумнівним працю грошей.

Поки ми роздумували, дивлячись йому вслід, він уже сховався внутрі, і тепер уже, звичайно, ми не зможемо довідатись про нього. Правда, навряд чи ми б довідались щось, навіть коли б зважились прямо спитати його про все.

Старий, вічно знайомий Лондон. Лондон, знайомих трущоб, населений обездоленими знайомими з літератури. Лондон багатих особняків. Лондон трудящих, які з незмінним жартом виходять на боротьбу зі світом капіталу, з нацією багатих, Лондон робітників, які гостинно надали притулок в далекі роки Російській соціал-демократичній партії, що збиралась на свій партійний з'їзд. Лондон докерів, які сказали рішуче й недвозначно в 1919 році: «Руки геть від Радянської Росії!».

А. БАРБАРИГА.